

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра філософії та міжнародної комунікації

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан факультету харчових технологій
та управління якістю продукції АПК
д.техн.н., проф. Баль-Прилипка Л.В.

_____ 2024 р.

«СХВАЛЕНО»

на засіданні кафедри філософії та
міжнародної комунікації
Протокол № 13 від 16 травня 2024 р.
Завідувач кафедри
доц. Культенко В.П.

«РОЗГЛЯНУТО»

Гарант ОП «Харчові технології»
к.т.н., доц., Савченко О.А.

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ФІЛОСОФІЯ**

Галузь знань 18 «Виробництво та технології»

Спеціальність 181 «Харчові технології»

Освітня програма «Харчові технології»

Факультет (ННІ) Факультет харчових технологій та управління якістю
продукції АПК

Розробник: доцент кафедри філософії та міжнародної комунікації, к. філос.
наук., Чорноморденко Д.І.

Київ – 2024

1. Опис навчальної дисципліни

«ФІЛОСОФІЯ»

Галузь знань, напрям підготовки, спеціальність, освітній ступінь		
Освітній ступінь	<i>бакалавр</i>	
Спеціальність	<i>181 «Харчові технології»</i>	
Освітня програма	<i>«Харчові технології»</i>	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	<i>Обов'язкова</i>	
Загальна кількість годин	120	
Кількість кредитів ECTS	4	
Кількість змістових модулів	4	
Форма контролю	<i>Екзамен</i>	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм навчання		
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Рік підготовки	2	
Семестр	4	
Лекційні заняття	15 год.	6
Практичні, семінарські заняття	30 год.	6
Самостійна робота	75 год.	
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми навчання	3	

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни «Філософія» є створення умов для самостійного осмислення студентами існування та розвитку природного і соціального світу, формоутворень культури і пізнання, людини та її сутності. Філософія належить до циклу фундаментальних дисциплін, вивчення якої є важливим чинником духовного збагачення, інтелектуального розвитку, формування світоглядно-методологічної культури студентської молоді, усвідомлення ними свого місця і ролі в суспільстві; визначення ціннісних орієнтирів особистої та соціальної активності громадянина, розуміння проблеми людського буття в умовах змін виробництва та технологій і насамперед питань: хто є людина, як їй жити, на що орієнтуватися в нових умовах, як долати перешкоди на шляху до мети. Філософія – це не стільки результат, що закріплюється у формі чітких і виважених положень, скільки процес, якому належить навчитись. Це вміння мислити можна здобути лише у процесі філософської освіти через діалог із мислителями минулого та сучасності, через діалог студента та викладача.

Вивчення дисципліни пов'язане зі знаннями інших гуманітарних дисциплін, особливо з політологією, соціологією, історією України тощо.

Знання дисципліни "Філософія" є методологічною основою вивчення не тільки гуманітарних та суспільно-політичних, а й природничих, економічних та технічних дисциплін.

Мета вивчення дисципліни:

надання знань з філософії як вищого теоретичного світогляду, що віддзеркалює сутнісні характеристики буття людини, соціуму і природи та основні форми їхньої взаємодії; світоглядно-методологічна підготовка студентів; формування у них філософської культури як теоретичного підґрунтя університетського рівня підготовки спеціалістів та актуалізація національної свідомості майбутньої суспільної еліти.

Завдання вивчення дисципліни:

вивчення історії філософії та її органічної складової – історії української філософії, сприяння гуманізації освіти через засвоєння досягнень сучасної філософії, інформації про світ у цілому і ставлення людини до нього; вивчення комплексу принципів пізнання та загальних методів пізнавальної діяльності; розвиток здібностей до логічного мислення, самостійного аналізу складних явищ суспільного життя, уміння пов'язувати загальнофілософські проблеми з розв'язанням завдань економічної теорії і практики. Цьому підпорядковане вивчення наступних розділів: "Історія світової філософії", "Онтологія", "Гносеологія", "Соціальна філософія". Філософія покликана визначити сукупність вихідних орієнтирів, що зумовлюють програму соціальної поведінки людини.

Набуття компетентностей:

Відповідно до ОПП «Харчові технології» навчальна дисципліна забезпечує формування ряду загальних та фахових компетентностей:

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати спеціалізовані задачі різного рівня складності у процесі навчання, із застосуванням базових теоретичних знань, розвинутої системи логічного мислення, комплексу теорій та методів фундаментальних і прикладних наук та розв'язувати практичні проблеми технічного і технологічного характеру у виробничих умовах підприємств харчової промисловості та ресторанного господарства.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 1. Знання та розуміння предметної області, розуміння професійної діяльності.

ЗК 2. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 13. Здатність реалізовувати свої права та обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав свобод людини та громадянина в Україні.

ЗК 14. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної

області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для забезпечення здорового способу життя.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК):

СК 12. Здатність формувати комунікаційну стратегію в галузі харчових технологій, вести професійну дискусію.

Відповідно до ОПП «Харчові технології» **програмні результати** навчання після засвоєння дисципліни такі:

ПРН 2. Виявляти творчу ініціативу та підвищувати свій професійний рівень шляхом продовження освіти та самоосвіти.

ПРН 18. Мати базові навички проведення теоретичних та/або експериментальних наукових досліджень, що виконуються індивідуально та/або у складі наукової групи.

ПРН26. Формувати і відстоювати власну світоглядну та громадську позицію, діяти соціально відповідально та свідомо.

ПРН 27. Зберігати та примножувати досягнення і цінності суспільства, вести здоровий спосіб життя.

**2. Програма та структура навчальної дисципліни «Філософія»
для повного терміну денної та заочної форми навчання**

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин								
	Денна форма					Заочна форма			
	ти жн і	усього	лекції	практ.	с.р.	усього	лекції	практ	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Змістовий модуль 1. Історія світової філософії									
Тема 1. Філософська пропедевтика. Сутність філософії, її роль у суспільстві. Сучасне суспільство споживання та філософія	1	8	1	2	5				
Тема 2. Антична філософія. Філософія Давнього світу	2	8	1	2	5		2		
Тема 3. Філософія Середньовіччя та Відродження	3	8	1	2	5			2	
Тема 4. Філософія Нового часу та Просвітництва	4	8	1	2	5				
Тема 5. Німецька класична філософія	5	8	1	2	5				

Тема 6. Некласична філософія XIX-XXI ст.	6	8	1	2	5		2	2	
Тема 7. Українська філософія	7	8	1	2	5				
Разом за змістовим модулем 1.		56	7	14	35	8	4	4	
Змістовий модуль 2. Онтологія									
Тема 8. Філософське вчення про буття	8	8	1	2	5		2		
Тема 9. Свідомість як категорія філософії. Екологічна свідомість	9	8	1	2	5				
Разом за змістовим модулем 2.		16	2	4	10	2	2		
Змістовий модуль 3. Гносеологія									
Тема 10. Пізнавальна активність людини	10	8	1	2	5		2		
Тема 11. Особливості наукового пізнання в науках про життя	11	8	1	2	5				
Разом за змістовим модулем 3.		16	2	4	10	2	2		
Змістовий модуль 4. Соціальна філософія									
Тема 12. Соціальна філософія: основні підходи до розуміння суспільства	12	8	1	2	5			2	
Тема 13. Філософія економіки. Філософія грошей. Філософія релігії. Філософія права.	13	8	1	2	5				
Тема 14. Філософська антропологія та філософія культури. Матеріальні та духовні культурні цінності	14	8	1	2	5				
Тема 15. Аксіологія: цінність буття та стратегії майбутнього. Гроші як цінність	15	8	1	2	5				
Разом за змістовим модулем 4.		32	4	8	20	2		2	
Усього годин	120		15	30	75	22	6	6	

3. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Філософська пропедевтика.	2
2	Філософія Давнього світу. Філософія Середньовіччя та Відродження	2
3	Філософія Середньовіччя та Відродження	2
4	Філософія Нового часу та Просвітництва	2
5.	Німецька класична філософія	2
6.	Некласична філософія XIX-XXI ст.	2
7.	Українська філософія	2
8	Філософське вчення про буття. Свідомість як фундаментальна категорія філософії	2
9.	Свідомість як фундаментальна категорія філософії	2
10.	Пізнавальна активність людини	2
11.	Особливості наукового пізнання	2
12	Пізнавальна активність людини. Особливості наукового пізнання	2
13	Соціальна філософія: основні підходи до розуміння суспільства	2
14	Філософська антропология та філософія культури і цивілізації	2
15	Аксіологія: цінність буття та стратегії майбутнього	2

4. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Філософська пропедевтика.	2
2	Філософія Давнього світу. Філософія Середньовіччя та Відродження	2
3	Філософія Середньовіччя та Відродження	2
4	Філософія Нового часу та Просвітництва	2
5.	Німецька класична філософія	2
6.	Некласична філософія XIX-XXI ст.	2
7.	Українська філософія	2
8	Філософське вчення про буття. Свідомість як фундаментальна категорія філософії	2
9.	Свідомість як фундаментальна категорія філософії	2
10.	Пізнавальна активність людини	2
11.	Особливості наукового пізнання	2
12	Пізнавальна активність людини. Особливості наукового пізнання	2
13	Соціальна філософія: основні підходи до розуміння суспільства	2
14	Філософська антропология та філософія культури і цивілізації	2
15	Аксіологія: цінність буття та стратегії майбутнього	2

5. Засоби діагностики результатів навчання:

(вибрати необхідне чи доповнити)

- екзамен;
- модульні тести;

- реферати;
- захист лабораторних та практичних робіт;
- інші види.

6. Методи навчання:

- словесний метод (лекція, дискусія, співбесіда тощо);
- практичний метод (лабораторні, практичні заняття);
- наочний метод (метод ілюстрацій, метод демонстрацій);
- робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування, анотування, рецензування, складання реферату);
- відеометод (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані тощо);
- самостійна робота (виконання завдань);
- індивідуальна науково-дослідна робота здобувачів вищої освіти.
- інші види.

7. Методи оцінювання.

- екзамен;
- усне або письмове опитування;
- модульне тестування;
- реферати, есе;
- захист лабораторних та практичних робіт;
- презентації та виступи на наукових заходах
- інші види.

8. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти. Оцінювання знань здобувача вищої освіти відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національні оцінки згідно з табл. 1 чинного «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України»

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна та результати складання	
	екзаменів	заліків
90-100	відмінно	зараховано
74-89	добре	
60-73	задовільно	
0-59	незадовільно	не зараховано

Для визначення рейтингу здобувача вищої освіти із засвоєння дисципліни $R_{\text{дис}}$ (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу здобувача вищої освіти з навчальної роботи $R_{\text{НР}}$ (до 70 балів): $R_{\text{дис}} = R_{\text{НР}} + R_{\text{ат}}$.

9. Навчально-методичне забезпечення

- електронний навчальний курс навчальної дисципліни (на навчальному порталі НУБіП України eLearn - <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=4056>);
- конспекти лекцій та їх презентації (в електронному вигляді);
- підручники, навчальні посібники, практикуми;
- методичні матеріали щодо вивчення навчальної дисципліни для здобувачів вищої освіти денної та заочної форм здобуття вищої освіти;
- програма навчальної (виробничої) практики навчальної дисципліни (якщо вона передбачена навчальним планом).

10. Рекомендовані джерела інформації

1. Навчальний курс Elearn Філософія (ХТ): <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=4056>
2. Філософія. Навчально-методичний посібник для студентів НУБіП України стаціонарної форми навчання з усіх спеціальностей ОКР «Бакалавр». Савицька І.М. Культенко В.П., Супрун А.Г., Гейко С.М.К.: Вид. центр НУБіП України, 2014. 24 с.
3. Причепій Є.М., Черній А.М., Чекаль Л.А. Філософія: Посібник. – К.: Академвидав, 2007.
4. Сторожук С.В., Матвієнко І.С. Філософія: навчально-методичний посібник. – К.: Видавничий центр НУБіП України, 2015.
5. Філософія. Методичні вказівки для студентів НУБіП України стаціонарної форми навчання з усіх спеціальностей ОКР «Бакалавр». К.: Вид. центр НУБіП України, 2014. 24 с.
6. Культенко В.П., Гейко С.М., Горбатюк Т.В. та інші, Савицька і.М. К.: «Сотр&Сору сотрапу», 2014. 112 с.
7. Сторожук С.В., Матвієнко І.С. Практикум з філософії. – К.: Видавничий центр НУБіП України, 2015.

11. Рекомендована література

Основна:

1. Андрущенко В., Михальченко М. Сучасна соціальна філософія. Курс лекцій. – К.: Генеза. – 2006. 317 с.
2. Причепій Є.М., Черній А.М., Гвоздецький В.Д., Чекаль Л.А. Філософія: посіб. для студ. вищ. навч. закладів. – К.: Академія, 2007. 576 с.
3. Чекаль Л.А., Черній А.М. Філософський практикум: Навчально-методичний посібник. – К.: Аграрна Наука, 2008. 200 с.
4. Сучасна зарубіжна соціальна філософія. Хрестоматія: Навчальний посібник. – К., 2016.
5. Сучасна зарубіжна філософія. Течії і напрямки. Хрестоматія: Навчальний посібник. – К., 2016.
6. Філософія: Навчальний посібник. / За ред. І.Ф.Надольного. – К., 2002. 516 с.
7. Чекаль Л.А., Черній А.М. Філософський практикум: Навчально-методичний посібник для студентів і аспірантів. – К., 2008.
8. Філософія. Навчально-методичний посібник для студентів НУБіП України стаціонарної форми навчання з усіх спеціальностей. – К.: Видавничий центр НАУ, 2014. 45 с.
9. Філософія: терміни і поняття: Навчальний енциклопедичний словник / Під редакцією В.Л. Петрушенка. – Львів: «Новий Світ-2000», 2020. 506 с.

Допоміжна:

1. Андрущенко В.П., Михальченко М.І. Сучасна соціальна філософія – К., 2006. 368 с.
2. Барулін В.С. Соціальна філософія. – К., 2003. 560 с.
3. Філософія: підручник для студентів вищих навчальних закладів / кол. авторів; за ред. Л. В. Губерського;. – Харків: Фоліо, 2013. - 510 с.
4. Федів Ю.О., Мозгова Н.Г. Історія української філософії. – К., 2011. 164 с.
5. Філософський енциклопедичний словник. – К., 2002. 742 с.

12. Інформаційні ресурси

1. Інституту філософії НАН України: веб-сайт. URL: <https://www.filosof.com.ua/> (дата звернення: 30.05.2022)
2. Psylib. Библиотека Киевского Фонда содействия развитию психической культуры веб-сайт. URL: <http://psylib.org.ua/index.html> (дата звернення: 30.05.2022)
3. Електронний курс філософії веб-сайт. URL: https://courses.prometheus.org.ua/courses/KPI/PHIL101/2016_T2/about (дата звернення: 30.05.2022)
4. Сайт Українського філософського фонду веб-сайт. URL: <http://www.filosof.com.ua/links.htm> (дата звернення: 30.05.2022)
5. Електронна бібліотека кафедри філософії та методології науки філософського факультету Київського національного університету імені Тараса Шевченка веб-сайт. URL: <http://www.philsci.univ.kiev.ua/UKR/index.html> (дата звернення: 30.05.2022)